

بررسی دوباره کاری و رویکردهای مختلف آن، اثرات مالی بر پروژه، برنامه زمانبندی، روحی و روانی، محیط زیست و تولید ضایعات

هابیل توکلی^{۱*}، ابراهیم صفا^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی عمران-مهندسی و مدیریت ساخت دانشگاه آزاد اسلامی واحد الکترونیک habilitytavakoli@yahoo.com
۲- استادیار و عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب ebr36.safa@gmail.com

چکیده

دوباره کاری فعالیت‌هایی است که سعی می‌کنند اقلامی را که مورد قبول واقع نشده‌اند را در حدی قابل قبول نیازمندی‌های محصولات یا مشخصات یا انتظارات دیگر ذینفعان درآورند. اگر چه یکی از اهداف اصلی کنترل کیفیت، بهبود آن است، خروجی‌های اصلی این فرایند تصمیمات پذیرشی، دوباره کاری و تنظیمات فرایندی است. دوباره کاری اقدامی است که برای منطبق کردن اقلام مردودی با نیازمندی‌ها، مشخصات یا سایر توقعات ذینفعان صورت می‌گیرد. در این پژوهش به بررسی دوباره کاری و رویکردهای مختلف آن، اثرات مالی بر پروژه، برنامه زمانبندی، روحی و روانی، محیط زیست و تولید ضایعات؛ پرداخته شده است. جامعه مورد مطالعه این پژوهش به دو گروه کلی شامل: گروه اول دربرگیرنده اساتید دانشگاهی صاحب نظر در حوزه‌ی مدیریت ساخت و گروه دوم دربرگیرنده کارشناسان، مدیران و مهندسين شاغل در پروژه‌های عمرانی، دسته‌بندی گردیده است. در واقع روش نمونه‌گیری در این پژوهش ترکیبی از دو روش نمونه‌گیری غیراحتمالی هدفمند (قضاوتی) و نمونه‌گیری گلوله برفی است. با توجه به ماهیت روش نمونه‌گیری، در نهایت حجم نمونه این پایان نامه برابر با ۴۵ نفر از خبرگان در دسترس و متمایل به همکاری در پروژه‌های عمرانی است. لذا بر اساس نظرات و تجربه حرفه‌ای کارشناسان، مدیران و مهندسين شاغل در پروژه‌های عمرانی درون یک طیف هفت تایی، میانگین موزون وضعیت متغیر "اثرات مالی بر پروژه" برابر با ۵/۳۸۲؛ و میانگین موزون وضعیت متغیر "برنامه زمان بندی" برابر با ۵/۴۷۳۳؛ و میانگین موزون وضعیت متغیر "روحی و روانی" برابر با ۵/۴۷۳۷؛ و میانگین موزون وضعیت متغیر "محیط زیست" برابر با ۵/۴۱۷؛ محاسبه شده است. از طرفی دیگر، نتیجه آزمون آلفای کرونباخ یا قابلیت اعتماد یا پایایی ابزار پژوهش بیشتر از ۰/۸ است. که از پایایی بالایی برخوردار است.

واژه‌های کلیدی: دوباره کاری، اثرات مالی، برنامه زمانبندی، روحی و روانی، محیط زیست

۱- مقدمه

زمان و هزینه دو عامل مهم تعیین موفقیت یک پروژه ساخت و ساز می‌باشد. کلیه فعالیت‌های مدیریت ساخت، بر اساس اسناد قرارداد، به دو مقوله نقشه‌ها و مشخصات وابسته هستند. در روش مرسوم مدیریت ساخت، نقشه‌های اجرایی گروه‌های مختلف طراحی، به صورت جداگانه ولی هماهنگ با یکدیگر تهیه می‌شوند. نقشه‌های مربوطه به صورت دویعدی بوده و حتی مدل‌های سه بعدی قادر به شناسایی اشتباهات موجود در آن نبوده و نمی‌تواند اشتباهات وابسته به وضعیت موجود را در جاهای دیگر به صورت خودکار اصلاح نماید. مشکلات این امر در حین اجرا بروز کرده و گریبان گیر پیمانکار پروژه خواهد شد. عدم هماهنگی نقشه‌ها، اشتباهات و دوباره کاری‌ها، تغییرات درخواستی کارفرما در حین اجرا و غیره، نهایتاً علاوه بر بالابردن هزینه ساخت، منجر به پایین آمدن کیفیت کار می‌گردد. لذا در این قسمت از پژوهش به مطالبی از قبیل بیان مسئله، ضرورت و